

Sosiaali- ja terveysministeriön asetukset lapsiin liittyvien rikosepäilyjen selvittämisessä avustavista terveydenhuollon yksiköistä

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoanne oheisesta asetuseronnoksesta. Luonnos koskee sosiaali- ja terveysministeriön asetusta lapsiin liittyvien rikosepäilyjen selvittämisessä avustavista terveydenhuollon yksiköistä, joka olisi kokonaan uusi.

Lapsiin liittyvien rikosepäilyjen selvittämisessä avustavista terveydenhuollon yksiköistä annetussa laissa (/) on tarkoitus säätää terveydenhuollossa toimivista yksiköistä, jotka avustavat esitutkintaviranomaisia, syyttäjää ja tuomioistuimia lapsiin liittyvien rikosten selvittämisessä. Asiaa koskeva hallituksen esitys (HE 63/2026 vp) on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä.

Lakiehdotuksen 9 § koskisi yksiköiden toiminnasta aiheutuneiden kustannusten korvaamista valtion varoista. Pykälän 1 momentin mukaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen olisi maksettava järjestämisvastuussa olevalle hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle huhtikuun loppuun mennessä kunakin varainhoitovuonna laskennallinen korvauksen ennakkomaksu, jonka perusteena olisivat yksikön toiminnasta edellisenä vuonna aiheutuneet kustannukset sekä varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden lopussa yhteistyöalueella asuneiden lasten määrä. Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle maksettavan ennakkomaksun perusteena olisi lisäksi Ahvenanmaan maakunnassa varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden lopussa asuneiden lasten määrä. Pykälän 4 momentti sisältäisi asiaan liittyvän asetuksenantovaltuuden, jonka mukaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset ennakkomaksun määräytymisestä.

Asetuseronnoksessa ehdotetaan, että laskennallisen korvauksen ennakkomaksun määräytymisessä yksikön toiminnasta edellisenä vuonna aiheutuneiden kustannusten painoarvo olisi 50 prosenttia ja lasten määrän painoarvo olisi 50 prosenttia. Lisäksi säädettäisiin, että ennakkomaksu jaettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 34 §:ssä tarkoitetuille hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle siten, että kullekin hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle maksettava osuus vastaisi kyseisen hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän suhteellista osuutta kaikkien yksiköiden toiminnasta aiheutuneista kustannuksista ja lasten määrästä. Ehdotettu sääntely vastaisi nykyistä käytäntöä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om(at)gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/13373/2026.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi tai postitse osoitteeseen PL 33, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/13373/2026. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus VN/13373/2026). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään tiistaina 18.8.2026.

Valmistelijat

Hallitusneuvos Laura Terho, puhelin +358 295 163 550 ja sähköposti laura.terho(at)gov.fi
Sosiaalineuvos Marjo Malja, puhelin +358 295 163 581 ja sähköposti marjo.malja(at)gov.fi
Suunnittelija Alisa Junkala, puhelin +358 295 163 216 ja sähköposti alisa.junkala(at)gov.fi

Liitteet:

[Luonnos - Barnahus-asetus.pdf](#)

[Utkast - Barnahus-förordningen.pdf](#)

Jakelu:

Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Helsingin kaupunki
HUS
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lasten ja nuorten oikeuspsykiatrian yksikkö (OYS)
Lasten ja nuorten oikeuspsykiatrian yksikkö (OYS)
Lasten ja nuorten oikeuspsykiatrinen tutkimusyksikkö (KYS)
Lasten ja nuorten oikeuspsykiatrinen tutkimusyksikkö (TYKS)
Lasten ja nuorten oikeuspsykologian yksikkö (HUS)
Lasten oikeuspsykiatrian yksikkö (TAYS)
Lasten oikeuspsykiatrian yksikkö (TAYS)
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Keinänen Jari
Sosiaali- ja terveysministeriö

Terho Laura
Sosiaali- ja terveysministeriö